

A la caça d'un **fantasma**

Una i altra vegada,
el capítol
terrorista
Ossama bin Laden
ha anat escapant-se
de l'empait dels
nord-americans.
Ara, tot i haver estat
donat per mort
mil vegades,
s'amunteguen
els indicis
que ha pogut fugir
de l'Afganistan.
Mentrestant,
nous reclutes
d'Al-Qaida
continuen armant-se
per lluitar contra
els Estats Units
i morir
com a màrtirs.

Creien haver-lo reconegut per la veu, suau i fortament marcada, una veu tan clara com la dels vídeos de les seues aparicions televisives, en què acostumava a anunciar la mort i l'ensorrament de la superpotència, això, és clar, amb "l'ajut d'Al-là". La mateixa veu la detectaren els experts en escoltes dels Estats Units d'Amèrica en els aparells de radiotelefonía dels combatents d'Al-Qaida per darrera vegada a començaments de desembre, en el decurs de la batalla de les grutes de Tora Bora.

I suara, quan ja han passat quasi quatre mesos, aquesta veu s'ha tornat a sentir. La veu d'home ha parlat per un mòbil, des d'una casa de la ciutat industrial pakistanesa de Faisalabad, amb un interlocutor a l'Afganistan. En aquest terror fortificat i tancat de mig a mig amb tot de filats s'amagava, segons les conjectures de recercadors dels EUA, l'home que tantes vegades s'ha escapolit al seu encaç, que ja han donat per mort mil vegades i que després, segons diuen, ha estat vist en tot de països arreu del món: és, certament, Ossama bin Laden, de 46 anys, l'enemic mortal dels EUA, el padrí dels terroristes suïcides de l'11 de setembre a Nova York i a Washington.

A la nit de Dijous Sant, els seus perseguidors passen sobtadament a l'acció. Després d'un ferotge tiroteig, un grup de soldats d'elit pakistanesos i d'agents de l'FBI i de la CIA prenen per assalt la casa sospitosa. Hi van trobar vora trenta presumptes terroristes, entre els quals hi era, malferit, Abu Suleiba, cercatalents de trenta anys i cap de personal d'Al-Qaida.

Va ser, sens dubte, una captura de pes; la més important fins ara. És ben segur, però, que el paio de la veu suau i fortament marcada no era pas Abu Suleiba. Segons alguns testimonis, "un home de gran alçada" va abandonar l'amagatall dues hores abans de l'atac. No se sap per què va poder anar-se'n sense que ningú el molestara. Si es para esment en algunes informacions de la premsa pakistanesa i índia, aquell home era Bin Laden. Es va tornar, a escapar, doncs, el fantasma dels seus encaçadors?

Contra els intrusos soviètics a l'Afganistan, Ossama bin Laden va lluitar com a aliat dels Estats Units. Washington, però, mai no va saber on anaven els més de tres mil milions de dòlars destinats a ajudar els mujahidins

La caça de l'enemic número 1 d'Amèrica —la recerca més costosa i "global" que el món haja vist mai— encara continua. Bin Laden està "sa i estalvi, i a hores d'ara prepara les properes fases de la seua lluita", informà a mitjan abril el diari londinenc *Al-Hayat*. Aquesta publicació panàrab —segons sembla, amb accés privilegiat a informació provinent del món del terrorisme islàmic— es basa en una "carta d'Al-Qaida als musulmans i a l'heroic poble palestí".

Les "properes fases" són nous atemptats contra els EUA? O es tracta més aviat d'accions terroristes (també) contra aquells europeus que han donat suport sense reserves a la campanya de Washington contra el terrorisme internacional i que han oferit el seu territori als americans perquè hi instal·len bases d'operacions, com ara la Gran Bretanya, el Canadà i Alemanya, o Espanya i Itàlia?

En tot cas, l'atemptat contra la sinagoga de Jerba, a Tunísia, en què van morir onze turistes alemanys, i l'avió

(accidentat) que es va estavellar contra la torre de Pirelli a Milà han suscitat, també entre els europeus, un sentiment d'impotència i pànic.

Fa pocs dies, l'home més buscat del món es presentà en tres vídeos que molt possiblement procedeixen d'una mateixa cinta. A aquesta possibilitat apunta, si més no, el mateix fons: una foto mural que mostra una idíl·lica vall amb un rierol a les muntanyes.

En la primera aparició televisiva a Al-Jazira —el canal casolà de Bin Laden, diguem-ne—, el capítost terrorista s'hi deixa veure amb una peça de tela blanca onejant al cap, una *kufija*; Ossama no és més que un estadista silent. Al seu costat l'egipci Aiman al-Sawahiri, representant del saudita i ideòleg, fanfarroneja sobre la gloriosa victòria de l'11 de setembre: "Els nostres dinou germans han donat la vida per Al-là."

Un parell de dies després, el cap en persona xarra al canal de la Middle East Broadcasting Corporation (BBC). "Les pèrdues a Wall Street atenyen el 16%, tot un rècord", hi constata amb claredat d'idees el comentarista borsa-ri del Hindu Kush, i tot seguit lloa les "reeixides i benaurades" accions terroristes dels dinou terroristes suïcides a l'11 de setembre: "Al-là beneesca aquests màrtirs i els reba al paradís."

Al capdavall, el fantasma va fer una tercera aparició a les pantalles, de bell nou, d'Al-Jazira, el canal de Qatar que veuen regularment prop de 40 milions d'àrabs. Ara, Bin Laden aprofita l'avinentsa per lloar els palestins en un vídeo de caire propagandístic, per acabar amb el jurament que els nord-americans "mai no tornaran a tenir seguretat" mentre els seus soldats romanguen en territori musulmà.

Aquest serial en vídeo, però, no n'és cap prova, que el símbol de l'amenaça terrorista siga encara viu. Totes aquestes escenes i declaracions poden haver estat enregistrades fa una mesos i haver estat difoses després per activistes d'Al-Qaida amb el propòsit de mobilitzar nous sequaços. El ministre de defensa dels EUA, Donald Rumsfeld, assegura no haver-hi vist res que permetta d'afirmar amb certa seguretat "que les imatges són d'enguany", i això per

Bin Laden, cap d'Al-Qaida, en una imatge de vídeo omesa pel canal televisiu de Qatar Al-Jazira. A més de lloar els palestins, diu que els nord-americans "mal no tornaran a tenir seguretat". Tot plegat, però, no prova que el símbol de l'amenaça terrorista alga viu. Podria tractar-se d'imatges enregistrades fa temps i haver estat difoses per membres d'Al-Qaida amb el propòsit de mobilitzar nous sequaços.

mirar de calmar la inquietud que creix també entre els seus.

Bin Laden, brigadista. La lluita dels EUA contra aquest adversari començà en la primera meitat dels anys 90. En aquells anys, la CIA, entre altres departaments dels EUA, passaren per alt el fet que el cap d'Al-Qaida ja s'havia cobert de glòria en la dècada anterior com a aliat dels mujahidins afganesos en la seua lluita contra els ocupants. Com quan l'esquerra europea i nord-americana va acudir a Espanya l'any 1936 per ajudar el Govern republicà en la lluita contra el general colpista Franco, una brigada de pietosos voluntaris musulmans provinents de països àrabs hi va marxar per socórrer els seus germans de fe davant les tropes intruses de Moscou.

En aquell temps, Bin Laden va lluitar com a aliat dels EUA, baldament Washington mai no va saber ben bé a qui anaven els més de tres mil milions de dòlars que es van destinar a ajudar els mujahidins. Als americans tan sols els importava, segons va dir l'assessor en

afers de seguretat d'aquell temps, Zbigniew Brzezinski, de "sembrar merda al traster de la Unió Soviètica".

No pogueren albirar, tanmateix, que aquesta llavor algun dia hauria de brollar al seu propi país, tot i que ja aleshores Bin Laden era un adversari aferrissat dels EUA, una nació —als seus ulls— sense Déu. Ossama, després d'haver-ne esdevingut enemic implacable arran de l'estacionament de tropes nord-americanes a l'Aràbia Saudita el 1991, engegà el primer colp de mà al desembre de 1992 amb un atemptat amb bombes contra dos hotels al Iemen ocupats per soldats nord-americans. La víctima, però va ser un turista australià.

El 1993, el nom de Bin Laden apareix per primera vegada en documents americans vinculat amb un atemptat al garatge subterrani del World Trade Center, en què van morir sis persones i uns quants centenars van resultar ferides. Entre molts altres, el saudita hi és esmentat com a "coautor no acusat", la qual cosa vol dir si fa no fa que podria haver-hi un lligam, però ningú no sap de

quin tipus. I fins ara no ha canviat res en aquest punt, tot i que la CIA ja aleshores encetà una investigació sobre la banda de Bin Laden.

Un fet és clar: quan el Sudan, on vivia Bin Laden d'ençà que va ser expulsat de l'Aràbia Saudita el 1992, ofereix d'extradir el refugiat, no el vol acollir cap ni un país. Tampoc els EUA, perquè no té proves de la seua culpabilitat. "Al capdavall, tenim una cosa semblant a una Constitució", es va defensar Sandy Berger, l'assessor en afers de seguretat del president Bill Clinton; tampoc l'Aràbia Saudita, les autoritats de la qual celebren haver-se'n desempallegat per fi, de l'enfurismat enemic de la casa regnant.

Però l'any 1996 un grup d'investigadors nord-americà rep l'encàrrec de reunir proves contra l'extremista saudita. Els retrets de la fiscalia, tot i això, no deixen de ser bastant vagues: Bin Laden "ha incitat a la violència contra els soldats nord-americans".

I potser és cert, atès que el 23 d'agost Bin Laden declara la "jihad contra els americans, que ocupen el país dels dos

Intervenció de soldats nord-americans a l'est de l'Afganistan. Dalt, George W. Bush: "Enxamparem els assassins", va dir convençut al poc de conèixer els fets de Nova York i Washington.

Bush: "El terror no és solament una persona. Bin Laden és ara per ara secundari"

llocs sagrats"; vol acomplir la suposada última voluntat del profeta Mahoma, que al seu llit de mort hauria encomanat als seus adeptes que foragitaren els cristians i els jueus de l'Aràbia.

Durant l'ocupació del xeic de Kuwait per les tropes del dictador iraquíà Saddam Hussein, l'Aràbia Saudita demanà ajut a les tropes americanes i, des de llavors, l'exèrcit dels EUA hi té estacionades tot d'unitats militars; entre els forasters hi ha també jueus i dones sense vel, cosa que per a Bin Laden resulta especialment esfereïdora. I ara sí que ja crida els musulmans d'arreu del món a agafar les armes. Han de "causar als americans i als israelians tants danys com puguen".

Un any i mig després, el "xeic" —com l'anomenen respectuosament els seus seguaces— funda el Front Islàmic Inter-

nacional per dur endavant la *jihad* . "Per obeir el totpoderós", tots els musulmans del món reben l'encàrrec de combatre els americans i els seus aliats, tant civils com militars: "En nom d'Al·là cridem tot musulmà a obeir els manaments d'Al·là tot matant americans i furtant-ne els diners, pertot arreu, tothora i quan siga possible."

Doncs bé, mig any després esclaten gairebé alhora unes quantes bombes a les ambaixades dels EUA a Dar es Salam (Tanzània) i, vora 650 quilòmetres més lluny, a Nairobi. 263 persones hi moren, 5.436 resulten ferides.

Comença la cacera. En aquell moment, el dossier "Bin Laden" de la CIA ja s'ha inflat enormement. Poc abans d'aquest colp, però, els analistes del Counter Terrorist Center encara tenien el multimilionari saudita per un terrorista de posa, a qui no atribuïen cap funció en la xarxa del terrorisme internacional. Això ara canvia de colp i volta. I tot perquè un dels terroristes suïcides en l'últim moment es va estimar més de salvar la vida i confessar-ho tot.

Els serveis secrets nord-americans comencen a afanyar-se a escorcollar el lloc on pot ser Bin Laden, l'home que el 1996 estava a les mans del Sudan i que des de llavors ha operat sobretot a

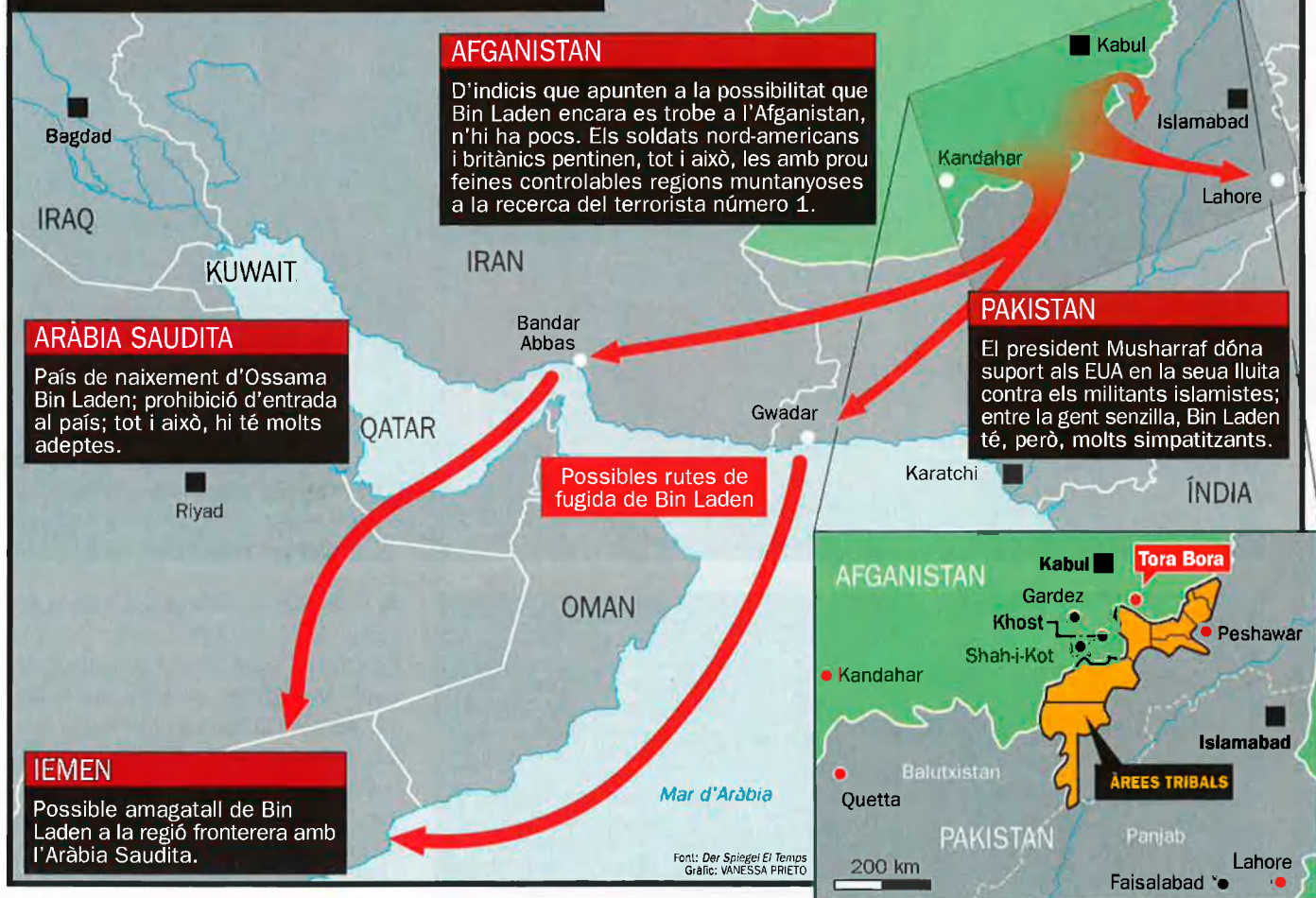
la regió muntanyosa del sud de l'Afganistan. Quasi tots els matins, el director de la CIA, George Tenet, ha d'explicar a la taula de sessions de la Casa Blanca on es troba exactament Ossama bin Laden; les dades, però, s'han revelat "no gaire fidedignes", diu en un to burleta el general Anthony Zinni, que en aquell moment era cap del Central Command a la Florida i avui és mitjançer al Pròxim Orient. Quan el president dels EUA Bill Clinton encomana als militars de matar Bin Laden llançant-li míssils de creuer, Zinni considera l'empresa força "precària" i li concedeix "poques possibilitats d'èxit".

Tot seguit cauen com una enorme pedregada 66 míssils de creuer sobre diversos camps d'ensinistrament d'Al-Qaida, prop de la ciutat afganesa de Khost. Però Bin Laden s'amagava en lloc segur. Havia estat advertit: quatre dies abans de l'atac quasi tots els empleats de l'ambaixada dels EUA i les seues famílies abandonen el veí Pakistan per por d'un contraatac.

Des d'aquell fracàs, les unitats de les *special forces* i dels helicòpters es troben en constant estat d'alerta per tal de capturar Bin Laden. Tot i això, només rares vegades se n'ha pogut determinar amb claredat el parador. Per ordre del president, la CIA formà una unitat de

Un fantasma en fuga

Possibles paradors i camins de fugida de Bin Laden

60 experts provinents del servei secret per tal d'ensinistrar-la en la captura o l'assassinat de Bin Laden. Aquesta unitat, però, no va ser engegada mai, per tal com, poc abans de la seua projectada entrada en acció, el general Pervez Musharraf arribà al poder pakistanès mitjançant un colp d'estat i l'empresa —que havia estat acordada amb el seu predecessor— no va anar endavant.

“D'ençà del 1998, Al-Qaida i Bin Laden han estat considerats l'amenaça número 1”, corrobora l'antic assessor de seguretat Berger; en nombroses sessions a la Casa Blanca s'han considerat altres plans i altres colps. A la fi, el fugitiu va ser gravat per càmeres de la CIA un any abans de l'atemptat contra el World Trade Center en una visita als camps d'entrenament. Però Clinton, després del seu fracàs, no va tornar a actuar.

D'allò que Clinton encara no gosà a emprendre, el seu successor n'ha fet un principi d'actuació: les tropes dels EUA han d'agafar Bin Laden “viu o mort”, diu l'ordre de l'antic governador de Texas, l'estat del —en altre temps— salvatge oest. I amb aquest mateix propòsit els seus generals van projectar la guerra de l'Afganistan: un allau de violents atacs aeris haurien de moure Bin Laden, amb els caps d'Al-Qaida i els seus hostatgers —els talibans— d'un refugi a l'altre, les tropes especials de captura dels EUA prendrien els fugitius de seguida. Per dur a terme aquest pla, una gegantesca armada va fer cap a l'Afganistan. Més de dues dotzenes de vaixells de guerra nord-americans solcaren la mar Àràbiga, amb tres portaavions, submarins nuclears i més de 400 avions de combat, tots amb la missió de caçar Bin Laden.

Vora 50.000 soldats dels EUA encara hi estan estacionats, prop de la meitat a bord de vaixells de guerra. La resta és al Pakistan, a les antigues repúbliques soviètiques d'Uzbekistan i Tadjikistan i també a les bases militars de la península Àràbiga.

La duresa dels bombardeigs va acabar enfonsant el règim dels combatents de déu a Kabul. D'Ossama bin Laden, però, no n'hi ha ni rastre. Es retirà cap al refugi fortalesa de Tora Bora amb la seua guàrdia pretoriana, uns quants milers de combatents de diverses nacionalitats.

Des d'ací, dues gorges transitables també a l'hivern així com un gran nombre de viarans secrets menen, passant per les muntanyes Blanques, al veí Pakistan, és a dir, a les “àrees tribals”, les regions semiautònomes dels paixtus,

Fawaz Yahya Al-Rabucci

Ammar Al-Wa'eli

Al-Sabri

Al-Maktawi

Bin Otash

Al-Nahdi

Al-Sharari

Al-Sayfi

Alyan Al-Wa'eli

Albidani

Al-Ansari

Al-Makhlafi

Al-Hubishi

Alguns dels terroristes més buscats per l'FBI: tan sols un terç dels membres més perillosos d'Al-Qaida ha estat eliminat o empresonat.

Fins ara, els trofeus més importants de l'exèrcit nord-americà són aquests dos: el cap militar de Bin Laden, Mohammed Atif, esbocinat per una mina aèria i, amb ulleres, Abu Suleiba, un dels pocs que estava al corrent dels grans projectes del 'xeic'.

que la policia i les forces de seguretat d'Islamabad amb prou feines poden controlar.

La cacera de Bin Laden a Tora Bora, informà fa dues setmanes *The Washington Post* fent-se ressò del neguit dels serveis secrets americans, ha esdevingut el "pitjor fracàs de la guerra". Els retrets es dirigien contra el general Tommy Franks, el comandant en cap dels EUA per a l'Afganistan. Franks va cometre, al començament de la batalla per les grutes fortificades, un error estratègic molt greu: confiar el setge de la regió a milicians afganeses, que potser deixaren escapar al Pakistan centenars de combatents d'Al-Qaida a canvi de diners, segurament una suma gens menyspreable.

Sembla que Ossama bin Laden s'hi va amagar, durant deu dies, a Tora Bora. Després d'això, els nord-americans no van tornar a captar mai per la radiotelefonía la seua veu tan particular i suau.

On és Bin Laden? En primer lloc, no es pot excloure la possibilitat que tant el líder d'Al-Qaida com els seus homes de confiança hagen mort durant els bombardeigs, esmicolats per una d'aquelles monstruoses bombes de 7.000 quilos que fan trèmer les muntanyes.

Però hi ha altres possibilitats. El president del Pakistan, Pervez Musharraf, que ha de combatre a casa seua els corrents islàmics que tant entusiasmen els seus compatriotes, va manifestar en una entrevista a *Der Spiegel*, després

de la batuda de Faisalabad i de la detenció d'Abu Subeida, que "no s'ha d'excloure" que també el cap d'Al-Qaida haja trobat recer en algun lloc del seu país; més versemblant, per contra, considera la possibilitat que Bin Laden no haja deixat l'Afganistan i que "haja mort d'una malaltia renal als penya-segats".

Però, si acceptem aquesta hipòtesi, on serien, doncs, els seus companys polítics més íntims i el seu clan familiar? El padrí del terror tenia dues dones a Kandahar, una altra a Kabul i una quarta a Tora Bora. S'hi afegeixen catorze fills, dels quals dos xiquets van posar molt somrients durant els bombardeigs dels americans per a fotos de propaganda, al costat de les restes d'un helicòpter nord-americà estavellat.

Almenys una de les dues dones de Kandahar sembla que va poder fugir. "A.S." va explicar al diari àrab *Al-Madajallah* que Ossama té una greu malaltia renal, pateix de mal d'estómac i necessita prendre medicaments per poder dormir unes hores.

"En l'íntim del seu cor", A.S. sent que el seu home encara és viu. Una vegada digué que mai no abandonaria l'Afganistan, i "quan ho fera, seria per trobar-se amb el seu Creador". Però, segons sembla, això encara no s'ha

produït, i ara els experts dels serveis secrets no deixen d'especular sobre quin haurà estat la ruta que Bin Laden ha agafat per fugir. Un confident seu de molts anys de la ciutat sudanesa de Khartoum afirma que el fugitiu va estar uns quants dies a les àrees tribals del Pakistan com a hoste del vell cap dels paixtus Wali Khan, el rei no coronat de la feréstega regió fronterera, dades que confirmen també els serveis russos, tot i que al gener en van perdre tot rastre.

D'ençà d'aleshores, el fantasma apareix ací i allà pertot arreu del món. El localitzen al Caucas, a Somàlia, a les jungles del sud-est asiàtic. Potser el padrí del terror hi ha deixat un parell d'empremses per despistar. Diuen que s'ha retallat molt la barba. O també que s'ha sotmès a una operació de cirurgia plàstica. La idea que molts dels seus combatents d'Al-Qaida –i qui sap si no ell també– es troben encara a la regió fronterera de l'Afganistan o al Pakistan, és una especulació bastant ben fonamentada.

El diari britànic *The Guardian* informà recentment que entre els militants islamistes pakistanesos circula un missatge del comandant militar suprem del grup d'Al-Qaida, en què l'egipci Saif al-Adl promet quantitats de diners considerables a qui prepare amagatalls i refugis.

D'altra banda, alguns agents dels serveis secrets pakistanesos han escampat el rumor –al seus ulls del tot plausible– que Bin Laden ha abandonat ja fa molt de temps la perillosa regió, i això per marxar al seu país natal, l'Aràbia Saudita. Segons aquesta versió, en la seua fugida de la província de Belutxistan ha fet servir els camins dels contrabandistes d'heroïna per l'Iran. Com a alternativa també s'hi esmenta el port de Gwadar, a l'oest del Pakistan. Allí el podria haver arplegat una llanxa ràpida que l'hauria dut a la costa del Iemen, abans que les unitats de marina dels EUA i els seus aliats pogueren controlar la mar Aràbiga. El crític del règim saudita i escriptor Shalid Shalil Asaad assegura que el fugitiu número 1 ara per ara “es troba en una regió fronterera iemenita bastant incontrolable”.

I d'Al-Qaida, què se n'ha fet? On s'amaguen els camarades de Bin Laden,

L'RQ-1 Predator, avió espia no tripulat dels Estats Units: després de deu dies amagat a Tora Bora, la tecnologia nord-americana no va tornar a interceptar la veu clara i suau de Bin Laden.

on són els seus companys de combat més pròxims?

Els nord-americans, els britànics i els soldats d'elit del primer ministre de Kabul, Hamid Karzai, després del moderat èxit de l'operació Anaconda, conclusa al març, han engegat ara a l'est de l'Afganistan, entre Gardez i Khost, una altra acció de recerca. En cas de necessitat, centenars de marines posaran en pràctica l'operació Perdiu de Neu, per pentinar aquesta fragosa zona muntanyosa, que encara està farcida de combatents talibans i d'Al-Qaida. Els lluitadors islamistes gaudeixen del suport de moltes de les tribus paixtus, per la qual cosa els americans consideren la regió senzillament com a “terra enemiga”.

“Una cosa és desarticular una organització com Al-Qaida –ha dit l'expert en terrorisme de l'FBI James Caruso, tot advertint els congressistes d'expectatives massa optimistes–, i una altra cosa molt diferent és esquinçar-la del tot i anorrear-la.” De fet, després de set mesos de campanya militar a l'Afganistan, el resultat presentable pel que fa a l'eliminació del grup dirigent d'Al-Qaida no són ni de bon tros satisfactoris:

–Del cap terrorista Bin Laden no hi ha ni rastre.

–Dels 20 o 25 terroristes considerats més perillosos, Washington creu haver-ne enxampat o eliminat “aproximada-

ment un terç”. Garantida de veritat només està la mort del cap militar de Bin Laden, Mohammed Atif, que va ser escocinat per una mina aèria.

–Encara se cerca si més no 15 capítols d'alt nivell de la colla de Bin Laden.

–Els trofeus més importants fins ara han estat la detenció d'Abu Suleiba. La majoria dels vora 550 talibans o membres d'Al-Qaida presoners a Kandahar o a Guantánamo són soldats rasos.

No hi ha cap mena de dubte que la banda terrorista de Bin Laden ha quedat molt tocada, però a hores d'ara encara no està, ni de bon tros, desmantellada o doblegada. És cert, d'un costat, que s'han detingut més de mil sospitosos en seixanta països, deia el director de la CIA, George Tenet, fent un balanç provisional, però “els líders d'Al-Qaida que es mouen d'ací d'allà lliurement provenen de tornar a bastir de bell nou l'organització i a acollir activistes terroristes”.

Quant al nombre actual de combatents d'Al-Qaida, n'hi ha només estimacions aproximatives que van des d'alguns centenars de membres en sentit estricte fins a uns quants milers de contactes arreu del món. Tot i que a l'Afganistan, mentrestant, ha sorgit un comerç florent amb els papers, els disquets i els discs durs amb què, segons diuen, poden ser desxifrats els secrets de l'organització,

EL TEMPS

dos fills de Bin Laden celebren l'estavellament d'un helicòpter nord-americà. El padri del terror compta catorze descendents amb quatre dones: una a Kabul, una altra a Tora Bora i dues a Kandahar. A l'esquerra, els socis Karzai i Musharraf: l'operació Perdiu de Neu pentinària de Gardez a Khost a la recerca de talibans.

la veritat és que les dades aprofitables de debò són ben poques. Els britànics van ser els únics a voler endur-se a casa les 50 tones de material, entre el qual hi ha les piles d'actes amuntegades provinents de les cases abandonades d'Al-Qaida i els experiments de suposats laboratoris químics. "La llista de membres que nosaltres preteníem aconseguir sembla que no existeix", comentà amb resignació un agent de la policia judicial.

I no és pas gens estrany. Un problema cabdal que entrebanca la recerca dels occidentals és que la internacional del terror islàmic no coneix cap mena d'estructura jeràrquicament organitzada, cap logística comuna. En sentit estricte, doncs, no hi ha cap xarxa que siga menada conscientment per una autoritat central; ben al contrari, les aliances i els grups són molt difusos.

"Els objectius comuns dels seus adeptes, i més que tot la lluita contra el Satan americà, són l'únic aspecte que

dóna cohesió a tot el moviment", sentència un expert en terrorisme dels serveis d'intel·ligència, i continua descrivint la dinàmica de treball d'aquests grups amb una observació tretada de la física: "Això és com el moviment brownià de les molècules, que és impredecible."

Ni els 299 presoners que els nord-americans mantenen amuntegats a Guantánamo aporten, segons sembla, res de nou a la recerca. L'únic resultat n'és que constantment aconsegueixen de posar en estat d'alerta les autoritats dels EUA, com ara quan no fa gaire un d'ells va informar sobre el suposat pla de perpetrar un atac amb avions de línies comercials contra centrals nuclears als EUA. Sovint aquest va ser un tema de discussió als campaments, diu. Pel que fa al lloc i al moment, però, els testimonis no n'han aclarit res. Ara, els nord-americans posen totes les seues esperances en Abu Suleiba, que molt possiblement és un dels pocs que esta-

va al corrent dels projectes de Bin Laden i coneixia en persona tot de combatents.

El major maldecap ve dels voluntaris que van ser instruïts als campaments afganesos. Uns quants milers d'homes desitjosos de combatre foren conduïts en la segona meitat dels noranta als camps als voltants de Khost, Khalden, Jalalabad o Derunta per dur endavant la *jihad* internacional.

L'aflluència de combatents era tan gran que als campaments es van instal·lar residències especials per a les diferents nacionalitats. Prop de Jalalabad, hi ha, a més de la gran "casa dels algerians", instal·lacions per a tunisians, marroquins i libis. L'activista algerià d'Al-Qaida Ahmed Ressaym va indicar després de ser detingut que hi havia trobat voluntaris provinents de Jordània, Algèria, l'Aràbia Saudita, el Iemen, Suècia, França, Alemanya, Turquia i Txetxènia.

Després del temps d'instrucció, la majoria dels voluntaris retornaren als seus països d'origen o a determinades àrees de futures operacions, homes joves al voltant dels trenta anys, gairebé sempre sense dona ni fills, bombes de relloteria mutants.

Al Canadà es va establir el grup de l'entorn de Ressaym que fou entrenat al camp de Khalden i que ara, després de la detenció del seu líder, es considera esclafat. Abu Doha se'n va anar a Anglaterra i, quan fa un any va voler fugir-ne, fou detingut arran de les confessions de Ressaym.

A Alemanya s'ha perdut la pista del grup dit de Meliani, el qual va ser desarticulat poc abans de cometre un atemptat contra el mercat de Nadal a Estrasburg.

A l'estat espanyol, els perseguïdors han arrestat un grup d'onze membres sota el comandament d'Abu Dahdah; a Itàlia van enxampar la cèl·lula Varese; i a França, una banda al voltant de Yacine Aknouche que preparava atemptats als barris de París va caure en el parany de la policia.

Els èxits de les recerques contra les cèl·lules clandestines a França, Espanya o Alemanya són més un senyal de la contínua amenaça que no pas un mo-

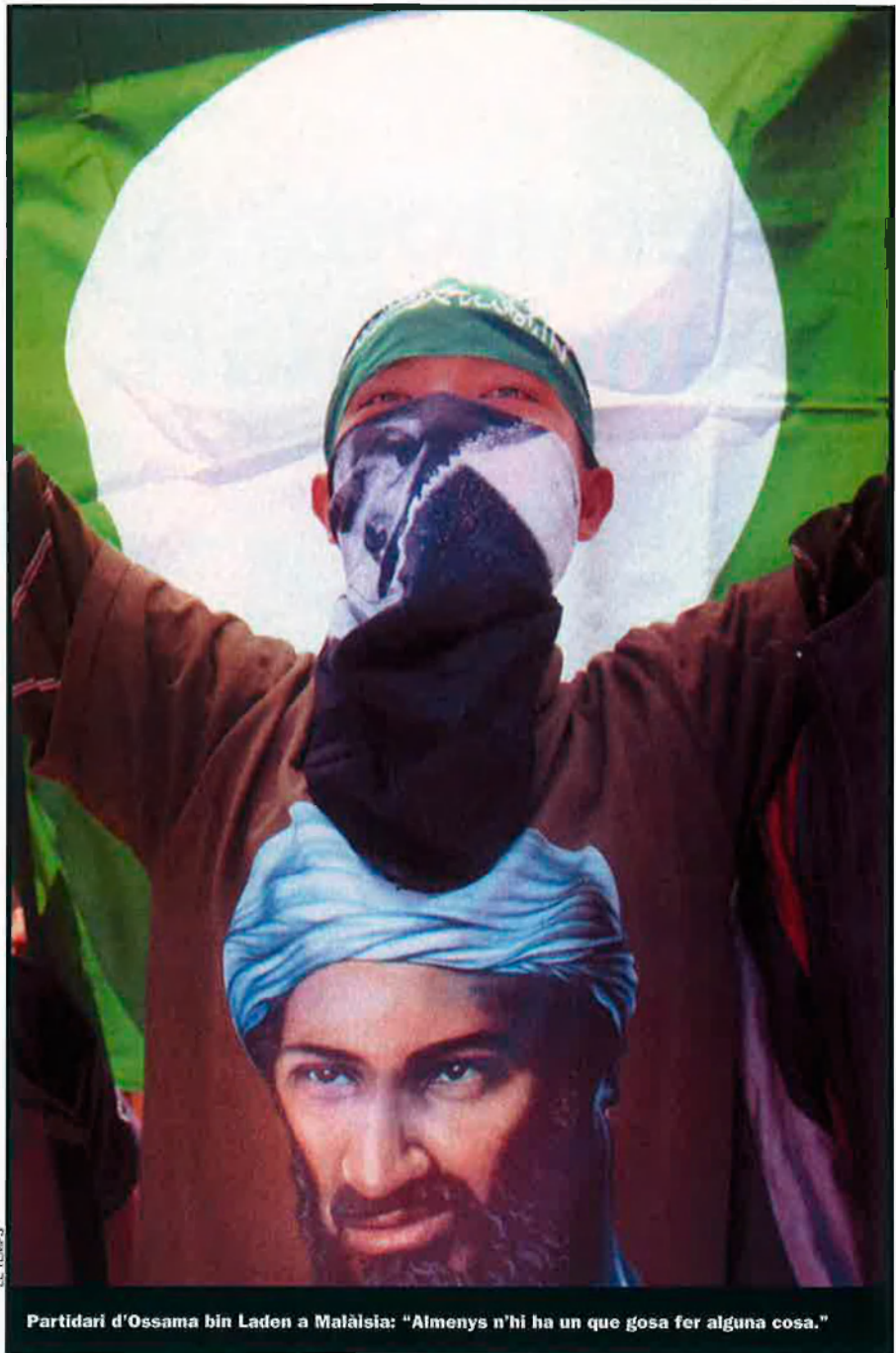
tiu de distensió, considera Francis Taylor, coordinador del ministeri d'Afers Estrangers nord-americà en la lluita contra el terror. Al-Qaida continua existint "en més de trenta països" arreu del món.

I ara què? Fins i tot si acceptem que s'ha aconseguit de destruir l'estructura de comandos d'Al-Qaida a l'Afganistan, adverteix també l'agent de l'FBI Dale Watson, potser altres cèl·lules autònomes continuen preparant atemptats contra els EUA en altres indrets. Els recents esdeveniments al Pròxim Orient, que molts àrabs perceben com a punt àlgid en una llarga sèrie d'humiliacions i denigracions, fa bastant versemblant, segons Mohammed Salah, expert en terrorisme del diari *Al-Hayat*, la idea que sorgirà un escenari d'horror: desenes de grupuscles locals, des del Marroc fins a Oman, bandes sense cap mena d'estratègia en comú, sense cap estructura organitzativa, poden arribar a sentir-se lligats per un únic objectiu: escampar por i esgarrifança a tort i a dret en occident.

Es també cert que Salah no entreveu cap procés de radicalització en la població àrab, "però el flux de descontents cap a organitzacions radicals no es pot passar per alt".

En certs sectors de la premsa àrab i en les emissions del canal de notícies Al-Jazira i Abu Dhabi TV, la figura de Bin Laden ara torna a lluir l'aura del portador de les esperances que s'havia esfumat en els darrers mesos, arran dels atemptats del setembre: l'absolut embadocament de la política àrab davant les passes israelianes a Palestina crea comentaris de suport, a la callada, a les seccions d'opinió i als diaris: "Almenys aquest s'ha atrevit a fer alguna cosa."

Capturar l'enemic mortal, viu o mort, continua essent el somni d'Amèrica. Sense aquest trofeu, la primera fase de la guerra contra el terrorisme no es podrà enllestir de veritat. Al començament de la caça de Bin Laden, el president nord-americà, George W. Bush, va traure d'un calaix del seu escriptori a l'*Oval Office* la llista amb els terroristes més importants, i en va engegar la cerca arreu del món. L'indret en què es llegeix "Mohammed Atif" està marcat des de fa

Partidari d'Ossama bin Laden a Malàisia: "Almenys n'hi ha un que gosa fer alguna cosa."

molt de temps amb una creu. "Vull estar al corrent del joc", diu el president fent-ne broma com si fóra un fan de beisbol.

Com que del joc no ha canviat gaire des d'aleshores, Bush ja ni n'esmenta el nom, de Bin Laden. "Enxamparem els assassins, l'un rere l'altre", ha promès el líder de la superpotència en un acte davant els cadets d'una acadèmia militar a Virgínia. De l'enemic d'Amèrica número 1, però, no en va dir ni piu; el fantasma ha estat desplaçat. Al cap i a la fi, "el

terror no és solament una sola persona —ha dit ara Bush— ell és una figura ara per ara secundària".

Hans Hoyng
Olaf Ihlau
Georg Mascolo
Gerhard Spörl
Volkhard Windfuhr
Bernhard Zand

© Der Spiegel-El Temps
Traducció: Joan Martínez Terrones